

POSTANOWIENIE

Dnia 17 lutego 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Karol Weitz

w sprawie z powództwa B. O., J. O., E. O. i M. O.
przeciwko Skarbowi Państwa – [...] Ł.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 17 lutego 2016 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powodów
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 17 marca 2015 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza solidarnie od B. O., J. O., E. O. i M. O. na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 3600 zł (trzy tysiące sześćset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być wobec tego osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze

publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W niniejszej sprawie nie zachodzą przesłanki przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 17 marca 2015 r. W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazali na występowanie w sprawie wszystkich czterech przesłanek z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Ich twierdzenia są jednak w całości nieprzekonujące.

Po pierwsze, w sprawie nie występuje sformułowane przez skarżących istotne zagadnienie prawne. Zgodnie z utrwalonym poglądem orzecznictwa przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na tę przesłankę polega na sformułowaniu tego zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej (por. postanowienia z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11 i z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151). Pojęciu temu nie odpowiada sformułowane przez skarżących pytanie, czy w wypadku niektórych zarzutów naruszenia przepisów postępowania (zwłaszcza podstaw nieważności postępowania wskazanych w art. 379 k.p.c.), podniesionych w postępowaniu apelacyjnym, możliwe jest odstępianie od wymagania, by naruszenie to miało wpływ na treść orzeczenia. Problem ten nie ma bezpośredniego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, wśród zarzutów skargi kasacyjnej nie znalazło się bowiem żadne stwierdzenie, które odpowiadałoby tej kwestii. W konsekwencji, biorąc pod uwagę związanie Sądu Najwyższego w postępowaniu kasacyjnym granicami podstaw skargi (art. 398¹³ § 1 k.p.c.), nie ulega wątpliwości, że w wypadku przyjęcia wniesionej skargi do rozpoznania, problem ten nie mógłby stać się przedmiotem wyjaśnień.

Nie można także podzielić twierdzeń skarżących, by w sprawie doszło do spełnienia przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. Tak jak inne podstawy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, także konieczność wykładni przepisów prawa,

wywołujących wątpliwości i rozbieżności w judykaturze, musi być postrzegana przez pryzmat publicznego celu tego środka zaskarżenia. W konsekwencji, wykładnia wątpliwych regulacji dokonana przez Sąd Najwyższy musi służyć w tym wypadku ujednoliceniu praktyki orzeczniczej w istotnym aspekcie lub przyczynić się do rozwoju prawa. Przesłanki tej nie spełnia wskazany przez skarżących problem skutków, jakie pociąga za sobą dokonanie ustaleń faktycznych na podstawie dowodów, które nie zostały formalnie dopuszczone w postępowaniu. Dotychczasowe orzecznictwo, na które obszernie powołano się w skardze, ma w znacznej mierze charakter sytuacyjny, przyjmując za punkt odniesienia kompleksową analizę określonego układu okoliczności faktycznych. Wypowiedź Sądu Najwyższego w ramach rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej mogłaby więc wyjaśnić to zagadnienie wyłącznie na potrzeby konkretnej sprawy - trudno natomiast przyjąć, by pogląd ten mógł mieć szersze znaczenie, w zasadniczy sposób przyczyniając się do ujednolicenia orzecznictwa.

Skarga kasacyjna nie zasługuje także na przyjęcie do rozpoznania w związku z nieważnością postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.). Po pierwsze, wbrew twierdzeniom skarżących, bez znaczenia pozostaje w tym wypadku ewentualna nieważność postępowania przed Sądem pierwszej instancji - z góry bowiem nie może ona zostać wzięta pod uwagę w postępowaniu kasacyjnym w braku wskazania w skardze kasacyjnej, że Sąd drugiej instancji naruszył art. 378 § 1 k.p.c. (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2013 r., II CSK 720/12, nie publ.). Po drugie, w zakresie postępowania przed Sądem drugiej instancji nie można przyjąć, by sam fakt braku formalnego dopuszczenia określonych dokumentów jako dowodów w postępowaniu wskazywał na pozbawienie strony możliwości obrony jej praw. Dokumenty, do których odnoszą się skarżący, znalazły się w materiale sprawy w postępowaniu pierwszoinstancyjnym i były dostępne dla obu stron postępowania, skarżący zaś mieli dodatkowo możliwość kwestionowania wynikających z nich ustaleń w postępowaniu apelacyjnym. Z tych powodów nie można przyjąć, by brak osobnego orzeczenia o dopuszczeniu tych dowodów mógł w wymierny sposób wpłynąć na sytuację procesową skarżących.

Skarga kasacyjna nie jest także oczywiście uzasadniona w odniesieniu do wskazanych przez skarżących zarzutów naruszenia prawa materialnego. Jak wyjaśniono w judykaturze Sądu Najwyższego, oczywista zasadność skargi kasacyjnej oznacza, że dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Sytuacja taka w szczególności istnieje wtedy, gdy bez wątplenia wystąpiły uchybienia, na które powołuje się skarżący, lub gdy jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo podniesione zarzuty oczywiście uzasadniają wniesiony środek zaskarżenia. Pamiętać przy tym trzeba, że oczywiste jest to, co jest widoczne bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Skarżący musi zatem wykazać, że wyrok zapadł z oczywistym, rażącym naruszeniem przepisów prawa lub podstawowych zasad obowiązujących w praworządnym państwie, widocznym na pierwszy rzut oka, bez konieczności przeprowadzenia bardziej szczegółowej analizy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 2008 r., III CSK 110/08, nie publ.). Bliższa analiza uzasadnienia wniosku nie pozwala na stwierdzenie, że skarga kasacyjna w niniejszej sprawie jest - w powyższym rozumieniu - oczywiście uzasadniona.

Z tych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3, art. 99 oraz art. 108 § 1 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.